

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie ma na celu powiększenie obszaru Świętokrzyskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”, zwiększenie integralności jego obszaru i aktualizację granic. Park został utworzony na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie utworzenia Świętokrzyskiego Parku Narodowego (Dz. U. poz. 133). Pierwotnie jego powierzchnia wynosiła 6054,09 ha i obejmowała swoim zasięgiem grunty Skarbu Państwa (5803,57 ha) oraz grunty innych własności – grunty obce (250,52 ha).

Na podstawie projektowanego rozporządzenia w granice Parku włączone zostaną nieruchomości gruntowe znajdujące się do tej pory w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, leżące na terenie gminy Łączna, stanowiące działki o numerach 12/1200, 30/1201, 30/1202 i nieruchomości gruntowe leżące na terenie gminy Masłów, stanowiące działki o numerach 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 321 o łącznej powierzchni 342,7378 ha. Obszar ten znajduje się w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk 2000 Łysogóry (PLH260002), gdzie występują przedmioty ochrony tego obszaru, w tym siedliska przyrodnicze: 9110 – Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), 91P0 – Wyżynny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*) oraz gatunki zwierząt, w szczególności wilk (*Canis lupus*). Objęcie wskazanego obszaru ochroną w postaci parku narodowego zapewni utrzymanie odpowiednich warunków gwarantujących niezakłócony przebieg procesów przyrodniczych takich jak: proces wykrotowy, proces wydzielania się drzew, czy też procesy sukcesyjne w miejscach po zaburzeniach. Stwarzają one doskonałe warunki dla ochrony poszczególnych komponentów biocenozy (rośliny, grzyby, zwierzęta), co istotnie wpływa na zachowanie swoistej tego typu lasom różnorodności gatunkowej. Gospodarka leśna z często eliminuje lub przerywa procesy niekorzystne z gospodarczego punktu widzenia, np. przez usuwanie posuszu, złomów i wywrotów, zakłócające przebieg procesu wykrotowego i stałego dopływu tzw. martwego drewna większej grubości. Zrywka pozyskanych w takich działaniach i w ramach planowych cięć drzew wywołuje zakłócenie stosunków wodnych m.in. przez przyspieszanie spływu wody koleinami wygniecionymi w grząskim podłożu przez pojazdy zrywkowe.

W obszar Parku ponownie włączone zostaną również nieruchomości gruntowe (nieruchomości wyłączone na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2021 r.) stanowiące własność Skarbu Państwa, tworzące enklawę na wzgórzu Święty Krzyż, leżące na terenie Miasta i Gminy Nowa Słupia, o nr 2039/1, 2039/2 i 2039/3 o łącznej powierzchni 1,3447 ha. Włączenie tych nieruchomości w granice Parku przywróci integralność terytorialną ŚPN, uwypukli wyjątkowe znaczenie tego miejsca dla polskiej historii i kultury oraz wzmocni przekaz dotyczący potrzeby zachowania występującego tam dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego. Obszar ten jest cenny ze względu na posiadane walory geologiczne i kulturowe. Teren wzgórza Święty Krzyż został wpisany do rejestru zabytków archeologicznych województwa świętokrzyskiego, jako rezerwat archeologiczny „Łysa Góra” wraz z otoczeniem, pod nr C.33., oraz został objęty ochroną konserwatorską poprzez wpis

do rejestru zabytków nieruchomości województwa świętokrzyskiego Zespołu Klasztornego Benedyktynów na Świętym Krzyżu (Rejestr A.440/2 i 5).

Sumarycznie powierzchnia Parku zwiększy się o ok. 344,0825 ha. Jednocześnie żaden fragment ŚPN nie podlega wyłączeniu z obszaru Parku.

Jednocześnie należy zauważyć, że w granicach parku narodowego znajdują się obszary zabudowane, drogi publiczne, kompleksy pól uprawnych itd. Powyższe znajduje odzwierciedlenie w podziale obszaru parku narodowego na strefy ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej. Najcenniejsze walory przyrodnicze są chronione w strefie ochrony ścisłej, natomiast ochroną krajobrazową obejmuje się m.in. grunty wykorzystywane gospodarczo.

Enumeratywne wyliczenie wszystkich nieruchomości wchodzących w skład Parku pozwoli na jednoznaczne określenie jego obszaru i przebiegu granic (§ 2 projektowanego rozporządzenia).

W projektowanym rozporządzeniu posłużono się numerami w nawiasach umieszczonymi za nazwami jednostek podziału terytorialnego. Numery te zostały zastosowane na podstawie Krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju (TERYT) funkcjonującego w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 773) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1031, z późn. zm.).

W analogiczny sposób jak w przypadku obszaru Parku została określona jego otulina (§ 3 projektowanego rozporządzenia). Otulina stanowi strefę ochronną graniczącą z Parkiem i będącą ważnym obszarem zabezpieczającym Park przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

Granica otuliny Parku w odniesieniu do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2021 r. uległa zmianie przez włączenie w granice Parku, będących przedtem otuliną:

- 1) nieruchomości gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa, tworzących enklawę na wzgórzu Święty Krzyż, leżącą na terenie Miasta i Gminy Nowa Słupia, o łącznej powierzchni 1,3447 ha.
- 2) nieruchomości gruntowych znajdujących się do tej pory w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych, leżących na terenie gminy Łączna, o nr 12/1200, 30/1201, 30/1202, i nieruchomości gruntowych leżących na terenie gminy Masłów, o nr 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 321 o łącznej powierzchni 342,7378 ha.

Powierzchnia otuliny zmniejszyła się wyłącznie o obszar włączony w granice Parku, gdyż tereny o które został powiększony Park, leżały w otulinie Parku. Do obliczenia powierzchni przyjęto metodę

obliczania powierzchni liczonej jako matematyczna suma pola powierzchni rzutu granicy opisanych współrzędnymi XY punktów załamania granicy.

W załączniku nr 1 i załączniku nr 2 do projektowanego rozporządzenia granice Parku i jego otuliny zostały określone w formie wykazu współrzędnych punktów załamania granicy zgodnie z państwowym systemem odniesień przestrzennych. Pozwala to na dostosowanie opisu granicy do wymagań związanych z wprowadzeniem danych dotyczących Parku do centralnego rejestru form ochrony przyrody (§ 2 ust. 1 pkt 7 oraz ust. 2 pkt 1 lit. c rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz. U. poz. 1080)).

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia, zgodnie z art. 157 ustawy, spowoduje utratę mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2021 r.

Przewiduje się, że rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z tym, że nieruchomości planowane do włączenia w granice Parku są gruntami Skarbu Państwa, termin wejścia w życie rozporządzenia jest wystarczający do wdrożenia przepisów. Nieruchomości włączane w granice Parku zostaną mu przekazane w użytkowanie wieczyste w momencie wejścia w życie rozporządzenia i dopiero od tej chwili Park będzie mógł podjąć działania związane z wpisem prawa użytkowania wieczystego do ksiąg wieczystych. Biorąc pod uwagę powyższe, wskazane *vacatio legis* jest wystarczające.

W związku z tym, że projektowane rozporządzenie przywraca w obszar Parku tereny wcześniej do niego należące oraz rozszerza jego obszar o obszary będące w zarządzie PGL LP nie ma potrzeby zamieszczania przepisów przejściowych.

Projektowane rozporządzenie nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projektowane rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Przedmiot projektowanego rozporządzenia nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.